

Xây dựng đạo đức nhà giáo Việt Nam hiện nay

Dương Văn Duyên*

Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, ĐHQGHN, 336 Nguyễn Trãi, Hà Nội, Việt Nam

Nhận ngày 20 tháng 3 năm 2011

Tóm tắt. Muốn xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội chúng ta cần phải có những con người xã hội chủ nghĩa, là những con người có tri thức, có trình độ khoa học kỹ thuật, kỹ năng lao động, luôn luôn học tập phấn đấu vươn lên. Để có những con người như vậy cần phải quan tâm xây dựng đạo đức nhà giáo, vì nhà giáo là hình mẫu mà xã hội noi theo. Bằng sự lao động nghiêm túc và những phẩm chất đạo đức. Nhà giáo có tác động to lớn tới việc hình thành đạo đức người học.

Nhận thức được tầm quan trọng đó những năm qua đa số các nhà giáo đã khắc phục khó khăn vươn lên trong cuộc sống, giữ vững phẩm chất đạo đức hoàn thành được trách nhiệm xã hội trao cho, song còn một số nhà giáo có sự suy thoái về đạo đức như bắt học sinh học thêm tràn lan, chạy chức... Nguyên nhân của những hiện tượng đó do một số nhà giáo thiếu rèn luyện đạo đức, do những khó khăn trong cuộc sống, do công tác quản lý ở nhiều nơi chưa tốt. Để xây dựng đạo đức nhà giáo đáp ứng yêu cầu hiện nay, cần phải phổ biến quy định của Bộ GD-ĐT về chuẩn mực đạo đức nhà giáo tới từng giáo viên, cụ thể hóa thành những chuẩn mực cụ thể trong công việc, chăm lo nâng cao mức sống và tạo ra môi trường thuận lợi cho nhà giáo làm việc.

Hiền tài là nguyên khí quốc gia. Đất nước có nhiều hiền tài thì quốc gia mạnh, ít hiền tài thì quốc gia yếu. Nhận thức được tầm quan trọng đó mà các triều đại phong kiến Việt Nam đã luôn luôn quan tâm tới đào tạo ra những con người với những phẩm chất đạo đức theo mẫu hình người quân tử để bảo vệ và phát triển chế độ phong kiến.

Sống trong cảnh nước mất nhà tan, là một nhà Nho yêu nước tân tiến, tràn đầy nhiệt huyết, sớm lặn mình vào hoạt động cứu nước giải phóng dân tộc, có nhiều năm gắn bó với nghề dạy học, Phan Bội Châu đã có những nhận xét mới mẻ về vai trò của giáo dục đào tạo. Ông cho rằng tri thức là điều kiện tiên quyết để mang lại sức mạnh, giá trị và vị thế vinh quang

cho con người, cho dân tộc, cho đất nước. Số phận của con người, của dân tộc không phải do “mệnh trời” chi phối mà do trí tuệ con người tạo ra. Tri thức của con người không phải là cái tiên niệm, mà được hình thành thông qua con đường giáo dục học tập. Giáo dục là sinh mệnh của quốc gia. Nói về điều này ông viết “cái hoạ chết bằng óc đói không biết bao nhiêu! Bây giờ muốn tránh được cái hoạ ấy, chẳng gì cần hơn là giáo dục, giáo dục là phương thuốc thánh để bổ óc, chẳng bao giờ giáo dục chết mà quốc dân sống, chẳng bao giờ giáo dục mất mà quốc dân còn, mà chẳng bao giờ giáo dục suy tàn mà quốc dân thịnh được”[1, tr.254].

Ông cũng cho rằng xã hội phải quan tâm tới giáo dục vì “việc giáo dục là khuôn đúc người. Quan lại, binh lính cũng từ đó mà ra. Giáo dục là cái gốc để gây nền chính trị”[2, tr.262].

* ĐT: 0912378915.

E-mail: duongvanduyen50@gmail.com

Từ việc đánh giá cao vai trò của giáo dục đối với đất nước, Phan Bội Châu đã ý thức được rằng, nâng cao dân trí, đào tạo vun đắp nhân tài là một trong những nhiệm vụ cần kíp của sự nghiệp cứu nước. Ông cho rằng đất nước muốn tự cường thì phải học tập, rèn luyện để mở mang trí khôn, nâng cao dân trí. Theo ông dân trí được phát đạt thì kinh tế mới được mở mang, dân trí được nâng cao thì dân quyền mới được tôn trọng, dân sinh mới được hạnh phúc. Từ suy nghĩ về vai trò to lớn của giáo dục như vậy Phan Bội Châu là người khởi xướng phong trào Đông Du và đưa thanh niên Việt Nam sang Nhật học tập để sau này trở về cứu dân, cứu nước.

Nhận thức được vai trò to lớn của giáo dục đối với sự nghiệp cách mạng của dân tộc, được soi sáng bởi học thuyết cách mạng của chủ nghĩa Mác-Lênin, ngay từ ngày trở về Trung Quốc hoạt động cách mạng lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc đã quan tâm tới việc đào tạo một đội ngũ thế hệ thanh niên để họ trở thành những lực lượng nòng cốt tuyên truyền chủ nghĩa Mác-Lênin vào Việt Nam. Có thể nói cả cuộc đời của Chủ tịch Hồ Chí Minh, Người luôn luôn quan tâm tới sự nghiệp giáo dục của dân tộc. Vì Người cho rằng giáo dục là yếu tố quyết định trực tiếp nâng cao trình độ học vấn, trình độ khoa học kỹ thuật chuyên môn nghiệp vụ, ngoại ngữ, trình độ tổ chức quản lý. Giáo dục sẽ giúp người học một vốn liếng về lịch sử, văn hoá của dân tộc Việt Nam và thế giới, mà nếu không có nó thì không giữ được nền độc lập, không thể tham gia vào công việc kiến thiết xây dựng nước nhà, dân giàu nước mạnh. Giáo dục sẽ giúp cho mỗi người dân có kiến thức mới để biến một nước dốt nát, cực khổ thành một nước có văn hoá cao và đời sống tươi vui hạnh phúc.

Trong giáo dục con người Hồ Chí Minh lại đặc biệt quan tâm tới giáo dục đạo đức vì Người coi đức là cái gốc của con người. Cây không có gốc thì cây chết. Sông không có

nguồn thì sông cạn. Do vậy nếu không có đức thì con người dù tài giỏi mấy cũng không phục vụ gì cho nước cho dân. Với cái nhìn về vai trò to lớn của con người trong sự nghiệp cách mạng xã hội chủ nghĩa, Hồ Chí Minh đã khẳng định “Muốn xây dựng chủ nghĩa xã hội phải có những con người xã hội chủ nghĩa...”[3,tr.679]. Người đã đưa ra quan niệm đạo đức xã hội chủ nghĩa phù hợp với điều kiện cụ thể ở nước ta. “Ở nước ta, đạo đức xã hội chủ nghĩa là cần kiệm xây dựng nước nhà. Mọi người thi đua học tập theo cách xã hội chủ nghĩa, lao động theo xã hội chủ nghĩa, có đạo đức xã hội chủ nghĩa”[3,tr.679].

Đạo đức xã hội chủ nghĩa là “Suốt đời đấu tranh cho dân tộc, cho Tổ quốc... Phải đặt lợi ích của Đảng, của dân tộc lên trên hết”[4,tr.260].

Đạo đức cách mạng, đạo đức xã hội chủ nghĩa là phải “cả gan nói, cả gan đề ra ý kiến ... có gan phụ trách, có gan làm việc”[4,tr.280] “ham làm việc”[4,tr.281] “không ham giàu sang, không e cực khổ, không ngại uy quyền” [4,tr.282].

Những phẩm chất đạo đức trên của con người mới, con người xã hội chủ nghĩa không tự nhiên mà có. Chúng là kết quả của cả một quá trình giáo dục trong nhà trường, trong gia đình, toàn xã hội và quá trình tự rèn luyện của mỗi người.

Trong hệ thống giáo dục của nhà trường thì đạo đức của nhà giáo có ảnh hưởng to lớn tới việc hình thành đạo đức, nhân cách của người học. Điều đó được thể hiện:

Trước hết người học thường lấy hình ảnh của các nhà giáo làm hình mẫu cho mình noi theo. Trong bất cứ xã hội nào giai cấp cầm quyền muốn bảo vệ chế độ của mình, họ đều quan tâm xây dựng những mẫu người lý tưởng để cho mọi người noi theo. Nhà giáo là một dạng người lý tưởng mà xã hội mong muốn. Thông qua hình mẫu người thầy mà tác động

tới những người học-những công dân của xã hội.

Thứ hai, thông qua sự tận tụy, thông qua những tấm gương học tập rèn luyện phấn đấu của các nhà giáo mà tác động tới tâm tư, tình cảm của người học.

Thứ ba, thông qua những bài giảng trong văn học, trong sử học và các ngành khoa học xã hội và nhân văn khác mà các thầy cô giáo dục lòng yêu nước, thương dân, ý thức trách nhiệm công dân, tinh thần đoàn kết cho người học. Qua hàng chục năm học tập trên ghế nhà trường, những kiến thức đó như những mạch nước ngầm ngấm dần, ngấm dần vào trong tâm hồn, tình cảm của những người học.

Vậy để hình thành những phẩm chất đạo đức đó cho người học, nhà giáo phải có những phẩm chất đạo đức gì?

Theo chúng tôi, nhà giáo phải có một lý tưởng sống đúng đắn: Trong mỗi thời kỳ của lịch sử, các giai cấp khác nhau có lý tưởng phấn đấu khác nhau. Ngày nay giai cấp công nhân đã trở thành giai cấp lãnh đạo trong xã hội ta. Do vậy lý tưởng phấn đấu của chúng ta hiện nay là độc lập dân tộc và gắn liền với chủ nghĩa xã hội. Nhà giáo phải có lý tưởng sống đúng đắn là phấn đấu theo lý tưởng của Đảng, của toàn dân tộc. Có như vậy nhà giáo mới gieo được vào trong tâm hồn học sinh, sinh viên tình yêu quê hương đất nước, sự gắn bó với chế độ xã hội chủ nghĩa. Nhà giáo phải bằng trí tuệ, tinh thần trách nhiệm kiên quyết đấu tranh phê phán những quan điểm sai trái chống phá chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam, bảo vệ chế độ xã hội chủ nghĩa, một chế độ mà nhân dân ta đã hy sinh bao nhiêu xương máu của nhiều thế hệ mới giành được. Nếu nhà giáo không có lý tưởng cách mạng đúng đắn sẽ không thể đào tạo được những con người tận tâm, tận lực phục vụ cho chế độ xã hội chủ nghĩa mà nhân dân Việt Nam đang xây dựng.

Nhà giáo phải là những công dân gương mẫu. Một trong những nhiệm vụ nặng nề của công tác giáo dục đào tạo là tạo ra những công dân tốt cho đất nước, những con người nghiêm chỉnh thực hiện chủ trương chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước, những qui ước của cộng đồng. Muốn đào tạo được những công dân như vậy nhà giáo phải gương mẫu để học trò noi theo.

Nhà giáo phải là những người tâm huyết với nghề, có tấm lòng bao dung độ lượng, có tình thương chan chứa. Nghề giáo được Thủ tướng Phạm Văn Đồng coi là nghề cao quý trong các nghề cao quý. Nghề giáo là nghề trồng người. Hồ Chí Minh đã khẳng định: Vì lợi ích mười năm trồng cây, vì lợi ích trăm năm trồng người. Trồng cây đòi hỏi sự chăm sóc cây mới tốt tươi. Trồng người phải chăm lo chu đáo mới trở thành những con người tử tế, những nhân cách lành mạnh cho xã hội. Muốn hoàn thành được trọng trách trồng người cho đất nước, cho xã hội đòi hỏi các nhà giáo phải tâm huyết với nghề, phải có tấm lòng tất cả vì học sinh thân yêu. Trồng cây đã khó, trồng người còn khó khăn hơn rất nhiều lần vì mỗi con người là một nhân cách với những tính cách riêng. Chỉ có những nhà giáo tận tâm với nghề mới thực hiện được sự chăm sóc chu đáo cho học sinh, sinh viên. Chỉ có những nhà giáo có tấm lòng nhân hậu, thương yêu hết mực người học, mới có sức cuốn hút thu phục học sinh, sinh viên. Công việc giáo dục là một việc làm tỉ mỉ, đòi hỏi sự kiên trì chăm chút từng ly từng tý của người thầy

Nhà giáo phải là những người trung thực. Trung thực là một phẩm chất cần thiết trong mỗi con người. Trung thực trong lao động, trong cuộc sống, trong tình yêu, tình bạn là yêu cầu trong cuộc sống hiện đại. Có trung thực con người mới có niềm tin vào nhau, tin vào những điều tốt đẹp trong cuộc sống. Muốn cho người học hình thành phẩm chất trung thực đòi hỏi

người dạy phải trung thực. Biểu hiện trung thực trong nhà giáo là công bằng trong đánh giá kết quả của người học, không thiên vị, không chạy theo bệnh thành tích, dám bảo vệ cái đúng, phê phán cái sai, không nịnh bợ theo kiểu thấy sôi khen sôi ngọt, thấy thịt khen thịt bùi, dám nhìn thẳng vào sự thật dù đó là sự thật đau đớn.

Nhà giáo phải thường xuyên học tập, nâng cao phẩm chất đạo đức, trình độ chuyên môn nghiệp vụ.

Thời đại ngày nay là thời đại của cuộc cách mạng khoa học và công nghệ. Tri thức của nhân loại tăng lên hàng ngày, hàng giờ. Muốn kiến thức không lạc hậu so với cuộc sống đòi hỏi các nhà giáo phải nỗ lực học tập phấn đấu vươn lên. Chúng ta có thể học tập qua trường lớp, qua sách báo, qua bạn bè, đồng chí, đồng nghiệp. Nếu nhà giáo không thường xuyên bổ sung bài giảng của mình bằng những tri thức mới của khoa học, bài giảng sẽ trở nên khô cứng, thiếu hấp dẫn với người học, do vậy hiệu quả giảng dạy sẽ không cao.

Có thể nói, xã hội đặt ra những yêu cầu rất cao về phẩm chất đạo đức của nhà giáo. Bởi lẽ các bậc phụ huynh học sinh ai chẳng muốn con em mình được học trong những trường lớp tử tế, được học với những nhà giáo tâm huyết với nghề nghiệp, có đạo đức trong sáng, lành mạnh. Chỉ có trong môi trường giáo dục như vậy con cái họ mới trưởng thành, mới trở thành những công dân tốt cho xã hội.

Trong những năm qua hàng chục vạn nhà giáo đã lao động hết mình, vượt qua những khó khăn gian khổ đã đào tạo cho đất nước hàng chục triệu lao động có phẩm chất đạo đức, có chuyên môn nghiệp vụ. Những thành tựu ấn tượng trong mấy chục năm qua của Việt Nam trong lĩnh vực kinh tế-xã hội, lĩnh vực y tế, giáo dục đều có công lao đóng góp của các nhà giáo Việt Nam. Song một điều đáng buồn là trong đội ngũ nhà giáo Việt Nam hiện nay đã xuất hiện không ít những nhà giáo đang có sự suy

thoái về phẩm chất đạo đức mà biểu hiện của nó thì muôn hình vạn trạng, từ những thủ đoạn bắt ép học sinh học thêm gây ra lãng phí tiền bạc, thời gian của học sinh, tới việc bán điểm, bán bằng cấp cho học sinh, đổi điểm lấy tình, đối xử thô bạo với học sinh, sinh viên v.v... Điều đó không khỏi gây ra những lo lắng cho các bậc phụ huynh học sinh và lo lắng cho toàn xã hội. Bởi lẽ sự suy thoái đạo đức của nhà giáo sẽ dẫn tới sự suy thoái đạo đức trong toàn xã hội. Quan chức nhà nước, công an, quân đội, nhà doanh nghiệp ... ai muốn trưởng thành cũng đều phải trải qua trường lớp. Dấu ấn đạo đức của các thầy cô được in đậm trong tính cách của người học. Muốn chấn hưng đạo đức xã hội, cùng với nhiều biện pháp khác chúng ta cần phải chấn hưng đạo đức các nhà giáo. Song để làm được việc đó chúng ta cần phải đi sâu nghiên cứu những nguyên nhân dẫn tới sự xuống cấp đạo đức của một bộ phận nhà giáo Việt Nam.

Nguyên nhân trước tiên dẫn tới sự xuống cấp đạo đức của một số nhà giáo là sự thiếu rèn luyện đạo đức của họ.

Đất nước chúng ta đã và đang chuyển sang nền kinh tế thị trường. Kinh tế thị trường đang tác động vào mọi lĩnh vực của đời sống xã hội, trong đó có giáo dục. Nguyên tắc của kinh tế thị trường là tiền nào của ấy. Thước đo đánh giá con người trong xã hội là sự thành đạt, sự giàu có, sự sang trọng... Trong điều kiện có sự thay đổi những giá trị trong cuộc sống như vậy, không ít nhà giáo đã coi lợi hơn nghĩa, sẵn sàng vì tiền bạc mà bán rẻ lương tâm nghề nghiệp.

Thứ hai, nguyên nhân xuống cấp đạo đức của một số nhà giáo là do mức lương giáo viên còn thấp so với mặt bằng chung của xã hội.

Những năm qua, ngành giáo dục đã có sự quan tâm đáng kể của Nhà nước. Hiện nay giáo viên đã được hưởng từ 25 tới 40% phụ cấp đứng lớp. Điều đó đã góp phần cải thiện đời sống của giáo viên. Song nếu so sánh với mặt bằng thu nhập chung của xã hội thì thu nhập

của giáo viên vẫn vào loại thấp. Giáo viên cũng là một con người, một thành viên của xã hội, phải tham gia tất cả các mối quan hệ xã hội. Để đảm bảo thực hiện được mối quan hệ xã hội đó buộc không ít giáo viên phải làm thêm. Tất nhiên trong số những việc làm thêm đó có những thu nhập chính đáng và có những thu nhập không chính đáng (ví dụ bắt ép học sinh phải học thêm).

Thứ ba, một trong những nguyên nhân dẫn tới sự xuống cấp đạo đức của nhà giáo là công tác giáo dục đạo đức trong ngành sư phạm, trong đội ngũ giáo viên chưa được quan tâm một cách đúng mức.

Hiện nay xã hội có nhiều ý kiến cho rằng đạo đức xã hội xuống cấp. Song việc giáo dục đạo đức trong các trường đại học cũng chưa được quan tâm đúng mức ngay cả trong các trường sư phạm. Điều này được thể hiện là hiện nay rất ít trường đưa môn đạo đức học vào giảng dạy trong nhà trường, do vậy những tri thức đạo đức, những chuẩn mực đạo đức không được truyền bá tới sinh viên.

Hiện nay phần lớn sinh viên sống ngoại trú trong các nhà trọ của người dân. Cuộc sống tự do, thiếu sự quản lý của nhà trường và gia đình do vậy những tệ nạn xã hội như cờ bạc, rượu chè... dễ xâm nhập vào sinh viên, trong đó có các sinh viên sư phạm.

Vai trò giáo dục đạo đức của Đoàn thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, của Hội sinh viên chưa được quan tâm đúng mức. Các tổ chức này chưa phát huy được sức mạnh của mình trong việc ngăn chặn những việc làm trái đạo lý của sinh viên.

Những sinh viên sư phạm thiếu rèn luyện, sống trong những môi trường như vậy không thể trở thành những nhà giáo có phẩm chất đạo đức được.

Công tác giáo dục đạo đức nhà giáo cũng chưa được quan tâm đúng mức. Giáo dục của

Nhà nước Việt Nam mới xã hội chủ nghĩa đã có mấy chục năm, nhưng tới tháng 4/2008 quy định về đạo đức nhà giáo mới được Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành làm cơ sở cho giáo viên rèn luyện phấn đấu. Song cho tới nay việc phổ biến, tuyên truyền quy định này tới các nhà giáo vẫn chưa được quan tâm đúng mức. Nhiều nhà giáo vẫn chưa biết được quy định này để thực hiện.

Thứ tư, nguyên nhân xuống cấp đạo đức của một bộ phận nhà giáo ở Việt Nam hiện nay do những tác động sự xuống cấp đạo đức của xã hội.

Nhà trường và xã hội là một thể thống nhất. Nhà trường là một bộ phận hợp thành của xã hội, do vậy không thể không chịu những sự tác động của xã hội. "Tình trạng suy thoái, xuống cấp về đạo đức, lối sống, sự gia tăng tệ nạn xã hội và tội phạm..."[5, tr.172-173] cũng đang ảnh hưởng tới đạo đức của nhà giáo. Tình trạng tham nhũng, cửa quyền trong một bộ phận cán bộ công chức Nhà nước đang ảnh hưởng xấu tới một bộ phận nhà giáo hiện nay. Không ít sinh viên sư phạm ra trường để có chỗ lên lớp đã phải chi tới một vài chục triệu đồng cho những cán bộ có chức có quyền. Điều đó sẽ ảnh hưởng tới tâm tư tình cảm của những nhà giáo đó. Khi họ đã bỏ ra vài chục triệu đồng để có chỗ làm việc, thì đương nhiên nhiều người đã tìm cách kiếm lại số tiền bằng chính những công việc của họ.

Thứ năm, một nguyên nhân dẫn tới sự xuống cấp của một bộ phận nhà giáo là cuộc đấu tranh chống tiêu cực của chúng ta hiện nay còn thiếu sự đồng bộ. Cuộc vận động nói không với bệnh thành tích, chống gian lận trong thi cử đã được phát ra, nhưng sự tác động của nó còn hạn chế. Sự hưởng ứng của các cấp, các ngành, của toàn thể xã hội còn chưa thực sự sôi nổi. Không ít những điển hình, những tấm gương đấu tranh với những tiêu cực trong ngành giáo

dục bị lẻ loi, cô độc, sức lan toả trong xã hội của cuộc đấu tranh này còn nhiều hạn chế.

Để xây dựng đạo đức nhà giáo, để đáp ứng được yêu cầu của sự nghiệp giáo dục đào tạo như xã hội mong muốn “giáo dục là quốc sách hàng đầu để phát triển kinh tế-xã hội” của đất nước chúng ta cần thực hiện một số giải pháp sau đây:

Trước tiên chúng ta cần phổ biến, tiến hành học tập Quy định về đạo đức nhà giáo đã được Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành ngày 16/4/2008. Quy định này đã nêu lên một cách toàn diện những yêu cầu phẩm chất đạo đức nhà giáo. Dựa vào quy định này mà các trường xây dựng những qui định cụ thể về phẩm chất nhà giáo phù hợp với ngành của mình, lĩnh vực của mình. Những quy định đó phải trở thành chuẩn mực để mỗi nhà giáo phấn đấu noi theo, là tiêu chuẩn để đánh giá sự rèn luyện phấn đấu của mỗi giáo viên. Phải đẩy mạnh tuyên truyền trách nhiệm, lương tâm của nhà giáo tạo ra bản lĩnh cho thầy cô để họ có thể vượt qua những thách thức trong cuộc sống.

Thứ hai, phải đẩy mạnh cải cách thủ tục hành chính, khắc phục tình trạng tiêu cực trong bộ máy Nhà nước, làm lành mạnh các quan hệ xã hội.

Cần cải cách thủ tục hành chính theo hướng gọn nhẹ, cải cách những thủ tục tuyển dụng công chức trong đó có qui trình tuyển chọn giáo viên. Nhà nước cần có những biện pháp xử lý thích đáng với những cán bộ có chức có quyền lợi dụng chức quyền gây khó dễ cho những người được tuyển dụng để tham nhũng. Việc tuyển dụng đội ngũ giáo viên được thực hiện nghiêm túc công minh sẽ là những biện pháp để nâng cao phẩm chất đạo đức nhà giáo.

Thứ ba, toàn xã hội chăm lo tới giáo dục, quan tâm tới đời sống nhà giáo.

Giáo dục là lĩnh vực đặc thù trong hoạt động nghề nghiệp, là nghề nghiệp liên quan tới

con người, đòi hỏi sự chăm sóc tận tình chu đáo của những nhà giáo đối với các bậc học từ giáo dục mầm non tới giáo dục đại học và trên đại học. Muốn cho các thầy cô dành toàn bộ tâm trí phục vụ cho sự nghiệp trồng người đòi hỏi Nhà nước cần quan tâm tới thu nhập thực tế của nhà giáo so với mặt bằng thu nhập chung của xã hội. Cần có sự điều chỉnh mức học phí cho phù hợp để đảm bảo thu nhập tăng thêm hợp lý, để các nhà giáo có thể tái tạo được sức lao động và đảm bảo được cuộc sống gia đình. Cần có chế độ thâm niên giảng dạy, để tạo điều kiện nâng cao mức sống cho nhà giáo và thu hút những học sinh giỏi thi vào ngành sư phạm.

Trong xã hội nếu thu nhập các ngành nghề chênh lệch quá lớn thì cũng dễ nảy sinh những tiêu cực. Không chỉ Nhà nước mà các địa phương và toàn xã hội cần có sự quan tâm đúng mức tới các nhà giáo cả về vật chất và tinh thần thì chắc chắn với trình độ tri thức của mình các nhà giáo cũng nhận thức rõ được trách nhiệm cao cả của mình đối với xã hội. Một mặt Nhà nước và xã hội quan tâm chăm lo tới đời sống giáo viên, tạo điều kiện cho các nhà giáo yên tâm làm việc, có điều kiện học tập phấn đấu vươn lên, mặt khác phải xử lý nghiêm khắc với những thầy cô vi phạm đạo đức nhà giáo.

Thứ tư, tăng cường cộng tác giáo dục đạo đức cho các nhà giáo, nâng cao hiệu quả quản lý trong các trường học.

Một trong những biện pháp nâng cao phẩm chất đạo đức nhà giáo là chúng ta phải đẩy mạnh công tác giáo dục chính trị tư tưởng làm rõ trách nhiệm của nhà giáo đối với xã hội, đối với việc đào tạo bồi dưỡng thế hệ tương lai của đất nước. Trên cơ sở hiểu biết trọng trách to lớn của mình đối với đất nước, đối với xã hội mà các thầy, cô thấy được lương tâm trách nhiệm nghề nghiệp của mình, từ đó mà xử lý đúng đắn các mối quan hệ xã hội. Lĩnh vực giáo dục đào tạo là lĩnh vực liên quan tới con người, là lĩnh vực nhạy cảm và tế nhị. Vì vậy để xử lý đúng

đến các mối quan hệ này sẽ tùy thuộc vào lương tâm trách nhiệm của các nhà giáo.

Cùng với sự tăng cường sinh hoạt tư tưởng, nâng cao phẩm chất đạo đức nhà giáo, các trường cần tăng cường công tác quản lý về chuyên môn nghiệp vụ, kịp thời nắm vững tình hình diễn biến tư tưởng của các nhà giáo, từ đó có những biện pháp đúng đắn phát huy những ưu điểm, khắc phục những hạn chế trong họ.

Thứ năm, cần tạo ra những điều kiện thuận lợi cho hoạt động của nhà giáo, từ những phương tiện vật chất cho đến những điều kiện về tinh thần, môi trường làm việc thuận lợi cho hoạt động giảng dạy của nhà giáo.

Trên đây là một số biện pháp cần thiết để nâng cao phẩm chất đạo đức nhà giáo trong các cấp học ở Việt Nam hiện nay nhằm đáp ứng cho yêu cầu đổi mới và nâng cao chất lượng

giáo dục đào tạo ở nước ta hiện nay. Cần thực hiện đồng bộ những biện pháp trên, bao gồm nhiều lĩnh vực chúng ta mới có thể khắc phục được tình trạng suy thoái về phẩm chất đạo đức trong một bộ phận nhà giáo ở nước ta, đang gây ra những tác động xấu đối với xã hội.

Tài liệu tham khảo

- [1] *Phan Bội Châu Toàn tập*, Nxb Thuận Hoá, Huế 1990, t4.
- [2] *Phan Bội Châu Toàn tập*, Nxb Thuận Hoá, Huế 1990, t2.
- [3] *Hồ Chí Minh toàn tập*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2000, t10.
- [4] *Hồ Chí Minh toàn tập*, Nxb chính trị quốc gia Hà Nội, t5.
- [5] Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X*. Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.

Building moral teacher Vietnam today

Duong Van Duyen

Hanoi University of Social Sciences and Humanities, VNU, 336 Nguyen Trai, Hanoi, Vietnam

Wish to successfully build socialism we need to have people socialist, is the people have the knowledge, involve science and technology, labor skills, always strive to study up. For such people must be concerned about the moral development of teachers, because teachers are social patterns that follow. By working hard and the moral qualities. Teachers have a tremendous impact to the formation of moral education.

Recognizing the importance that the last years the vast majority of teachers were striving to overcome difficulties in life, maintaining complete moral responsibility for social communication, but also a number of teachers have moral decline as more students began spreading, run the ... The cause of the phenomenon that some teachers lack the ethical training, due to difficulties in life, by the management in many places is not good. To build moral educators meet current requirements, need to disseminate the provisions of the Ministry of Education on the ethical standards of each teacher to teacher, translate them into specific standards in their work, care for improving living standards of teachers, creating a favorable environment for teachers to work.